

08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 267

פרשת ויצא | העקביות - סוד הקדושה, הברכה וההצלחה

מסיירות אל הנפש

שביכי אור מתורתו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זצ"ל
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממשיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

- 1 אין לי מה לכתוב
- 4 ויחי יעקב בארץ מצרים
- 5 שלב אחרי שלב
- 8 יום חדש - שאלה חדשה
- 12 סופה של מלכות רומי הרשעה
- 14 אין לי טוב
- 15 מישרים מגיד
- 17 הטוב הגנוז בעשיו
- 20 תיקון 64 ניצוצות
- 21 יעקב אבינו סולל דרך לבניו
- 22 קביעות בכל תהלוכי החיים
- 24 בואו והצטרפו למלחמה
- 26 אני חייב לברוח
- 26 העולה מן האמור להלכה ולמעשה

מוקדש לעילוי נשמת
ד"ר דוד בן אילנה ז"ל
גלב"ע כ"ט אב התשפ"ב
ולחברויל להצלחת
משפחת הר"א ז"ו

מוקדש לעילוי נשמת
בן ציון בן לאה ז"ל
גלב"ע כ"ז אייר התשפ"ב
ולחברויל להצלחת כנשמות ורוחניות
ל דוד דוד הי"ו
ולכל משפ' מורחי הי"ו

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המוא"ר לארץ

הרמסת והפצת ספרי מורינו הרב יוסף מיכאל אברג'ל זצ"ל

8771301 ת.ד. 345 נתיבות

office@h-l.org.il

www.hameir-laarets.org.il

08-649-9859

קו 'המאיר לארץ'

08-37-40-200

077-223-1130

המאיר לארץ

054-26-380-26

לקבלת 'רגע של אור'

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

אין לי מה לכתוב...

ולכן על כל יהודי מוטלת החובה לשאוף לגלות את חלקו השייך לו בתורה...

וההתחלה לכך היא להתרגל לכתוב בכל יום כמה שורות של

דברי תורה. וכך על ידי התמדת הכתיבה תתחיל להתעורר בתוכו הנביעה הפנימית של הנשמה...

יוסי יצא מהשיעור הזה ב'אורות', וכמה ימים התהלך כסהרורי... עד שהחליט. 'כל לילה לפני השינה (חוץ מלילות האסורים בכתיבה) אני אכתוב (כתיבה ולא העתקה) לפחות 20 שורות של דברי תורה...

שנה שלימה הוא עמד בקבלה הזו, כל לילה הוא הצליח לכתוב, עד הלילה הזה.

כל היום הוא היה טרוד מאוד ולא הצליח ללמוד כלום... הוא ניסה לרכז את מחשבתו, אך ללא הצלחה... החלל הריק והפנימי שלט בכל ישותו... **'אין** לי מה לכתוב' - סיכם ביאוש...

והמחשבות המשיכו להכות בדלתי מוחו... לפני כמה זמן קראתי בספר ומתוק האור, של הגה"צ רבי שלמה לוונשטיין שליט"א, על אבא שהתגלה לבנו

העפרון הלך והתקצר. חניכיו החזקות של יוסי לעסו אותו ללא הרף... תוך כדי לעיסה מתמדת החלו הזכרונות לצוף...

היה זה לפני שנה (בערך), הגבאי בבית הכנסת השכונתי הודיע על שיעור שימסר מפי רב מפורסם.

יוסי הסתקן ובא לשמוע...

בשיעור, ביאר הרב את פירוש המילים של ברכות התורה שאנו מברכים בכל יום. ובתוך דבריו התמקד רבות במילים 'אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו'.

באריכות נפלאה ובמתק שפתים, רומם את מעלתם של לומדי התורה הקדושה. וביאר שעל ידי לימוד תורה בכל יום, זוכה הלומד להתחבר ולהתקשר בהקב"ה - נותן התורה.

עלינו לדעת - המשיך הרב ואמר - שהקב"ה נתן לכל יהודי ויהודי חלק בתורתו הקדושה. חלק השייך רק לו, חלק שרק הוא יוכל להשיגו ולגלותו לעולם.

2 מסילות אל הנפש

פרשת ויצא - אין לי מה לכתוב

ולמד אותו תורה.¹ אולי גם אני אזכה? אולי משיהו יתגלה אלי ויגיד לי מה לכתוב?...

ידיו נשלחו מאליהם לחומש העומד לידו ופתחו...

מעין החכמה

ושמחת תורה. בכ"ד תשרי, מוצאי אסרו חג, הלך האיש לעולם שכולו טוב.

ואז התעוררה שאלה, היכן קוברים יהודי ששמר שלש שבתות אחרונות של חייו? האם ראוי לקבור אותו בחלקת שומרי שבת?

הבן רועי נכנס אל הגה"ק רבי חיים קניבסקי והציג בפניו את המקרה. הרב התרגש מאוד מהסיפור והורה מיד: 'יש קונה עולמו בשעה אחת, יש לקבור אותו בחלקת שומרי שבת'.

כאמור, היה זה בכ"ד תשרי.

בכ"ג חשון, יום לפני סיום הישלישים, האב נגלה לבנו בחלום וביקש ממנו: 'רועי! בוא נצא למסעדה. רועי ניסה לסרב: 'אני שבע', אך האב הפציר בו: 'אני מבקש ממך', והשנים יצאו לאכול במסעדה.

הם התיישבו ליד שולחן ריק, והאבא מבקש: 'רועי! תעשה ברכה ותאכל'.

'אבא! אין מה לאכול'.

'עוד רגע יהיה', השיב האב בחיוך, והוציא מתחת השולחן שתי גמרות גדולות - מסכת נדה, אותה למדו אז ב'דף היומי'. רועי היה לומד את הדף היומי בחברותא עם אברך, והתקשה להבין את כל החשבונות המסובכים שהיו בסוגיא שלמדו. והאבא, לא פחות ולא יותר, מסביר לרועי בשפה ברורה את כל החשבונות, ממש מתוך מדבש.

1. וזה הוא הסיפור (ומתוך האור - רבי חיים קניבסקי, עמוד תרו):

מעשה ביהודי מקרית אונו, רועי גורי שמו, שחזר בתשובה לפני עשרות שנים. הוא היה רווק והתגרר אצל הוריו. הוריו באו מרקע דתי, אך לא שמרו מצוות, אלא היו מסורתיים - כשרות, קידוש בשבתות וחגים...

אביו הזקין, וכבר התקרב לגיל שמונים וחמש. בחודש תשרי תש"פ הוא לא חש בטוב ואושפז בבית החולים תל השומר. מיד אחרי ראש השנה, פנה רועי לאביו ואמר לו: 'אבא יקר! אולי נעשה צעד קטן להתחזק בשמירת שבת?'

האב השיב לבנו בחיוב, ואמר לו: 'החל משבת הבאה אני מעוניין לשמור שבת כהלכתה'.

רועי ניסה להסביר לאביו שלשמור שבת כהלכתה זה ענין מורכב ורציני, ולכן המליץ לעשות זאת בהדרגה: תחילה לא לחלל שבת בפרהסיא, ולאט לאט, צעד אחר צעד, לשמור שבת גם בתוך הבית.

ב'שבת שובה' האב השתחרר מבית חולים לביתו, ובמשך כל השבת הוא ביקש מבנו להיות צמוד אליו ולהורות לו מה מותר ומה אסור. במוצאי שבת ביקש מבנו לקבוע חברותא וללמוד את הלכות שבת.

כך, מתוך שמירת שבת וחג, עברו יום הכיפורים, חג הסוכות, שבת חול המועד

מסילות אל הנפש

פרשת ויצא - אין לי מה לכתוב

בש"ס, ולא זו בלבד אלא מלמדו איך צריך לכוין בשם השם! מה פשר הדבר?

שאל הרב שוורץ: 'האם לאבא של רועי קוראים ששון גוריי?'

'כן', השיב הרב שלזינגר.

'אם כך הכל מובן... אמר הרב שוורץ. 'הסכת ושמע!'

'לפני כמה עשרות שנים התעוררה בעיה קשה בכשרות העירוב בכל הארץ. על קצה המזלג: כאשר במקום מתגורר דייר גוי, או יהודי שאינו שומר שבת, העירוב נפסל. זו אינה חומרא בעלמא, אלא הלכה פסוקה.

יש פתרון שכבר מופיע בגמרא. בעבר, למושל העיר היתה הרשות והסמכות להיכנס לכל בית שיחפץ, ואם כן ניתן לשכור את המקום מהמושל, ועל ידי כך אפשר לצרף את המקום לעירוב. אולם פתרון זה אינו תקף בימינו, כי כיום אין לשלטון סמכות להיכנס לכל מקום שיחפץ.

'היה יהודי מבני ברק' - המשיך הרב שוורץ וסיפר - 'שהגה רעיון גאוני: על פי חוקי המדינה, שעוני החשמל הממוקמים בארונות החשמל בכל חדרי המדרגות, שייכים לחברת החשמל. ניתן איפוא לשכור מחברת החשמל אחוזים בשעונים הללו, וכך לפתור את בעיית העירוב.'

רעיון גאוני, אך איך מיישמים אותו בפועל?

הרב שוורץ המשיך וסיפר:

'הלכנו, קבוצת רבנים, לראשי חברת החשמל והעלינו בפניהם את הבקשה - אך אין עם מי לדבר... היינו ממש לפני יאוש. כצעד אחרון, הגענו לאדם בקרית אונו, שהיה מנהל המחוז של איזור המרכז של

'בבקשה תחזור על מה שלמדנו', ביקש האב מבנו.

לאחר שחזר על הדברים, הבן לא התאפק ושאל את אביו: 'אבא יקר, הרי לא פתחת גמרא מימך. איך אתה יודע להסביר לי את כל החשבונות המורכבים והמסובכים הללו?'

'בני יקירי!' השיב לו האב, 'כל יום שאתה למדת למטה - התעליתי יחד אתך למעלה! לימדו אותי למעלה מה שלמדת למטה!'

לא יאומן כי יסופר!

לפתע, באמצע השיעור במסעדה, ניגש מלצר ומגיש לרועי כוס קפה. רועי בירך ולגם מהקפה.

אביו המתין עד שסיים את הברכה ואמר לו: 'לא הגית את שם השם כהלכתו. כתוב במשנה ברורה שיש להגות אותו בצורה אחרת. ואם אתה רוצה להעמיק בכוונות ולכבד את שם השם, עיין בספר זה וזה.'

האבא, שכל ימיו לא למד תורה ולא שמר מצוות, ובסך הכל הספיק לשמור את שלש השבתות האחרונות לחייו, זוכה למסור לבנו בחלום שיעור בגמרא ובהלכה... הפלא ופלא!

עד כאן פרק א. וכעת מגיע פרק ב של הסיפור:

זמן מה לאחר מכן, פגש הרב שלזינגר מקרית אונו, את הרב שוורץ, רבה של קרית הרצוג, בניחוס אבלים, סיפר לו את הסיפור המופלא על רועי ואביו, ושאל אותו:

'איך כבוד הרב מסביר את הסיפור הזה? יהודי בן שמונים וחמש שכל חייו לא שמר תורה ומצוות, סך הכל שמר שלש שבתות סמוך לפטירתו, יושב בגן עדן ומלמד את בנו את אחת הסוגיות המורכבות ביותר

ויחי יעקב בארץ מצרים

למקומות שעליהם נאמר: "נָתַיִב לֹא יָדְעוּ
עֵיט וְלֹא שִׁזְפָתוֹ עֵיץ אֶיָּה" (איוב כח, ז)...

ואז, ביום בהיר אחד, הרגיש לפתע
יעקב אבינו הרגשה חדשה,
הרגשה שמעולם לא חש כמותה, מעולם
לא שיער ששייך כמותה...

אור עליון, נשגב ונעלם, מתוק וערב,
מילא את כל ישותו...

אורות והארות ומוחין דגדלות
השתלשלו והאירו משמי שמי
קדם... ונועם עליון ושלוה עילאה שלא
מעלמא הדין השתוררו מסביב...

הלב התמלא ברגש שמחה, בעוצמה לא
מוכרת, בעוצמה אדירה, והשמחה
הזו גלשה מלבו וזרמה בחוזקה בכל
העורקים הגידים והנימים - מנקה, מטהרת,
מזככת ומקדשת כל קשר לגשמיות...

החומש נפתח בפסוק הראשון של
פרשת ויחי: "וַיְחִי יַעֲקֹב
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁבְעַת עָשָׂר שָׁנָה וַיְהִי יָמָיו
יַעֲקֹב שְׁנֵי חָמִיּוֹן שִׁבְעַת שָׁנִים וְאַרְבָּעִים
וּמֵאֹת שָׁנָה (בראשית מז, כח).

וכתב רש"י (שם):

'וַיְחִי יַעֲקֹב' - למה פרשה זו סתומה?
לפי שביקש לגלות את הקץ
לבניו ונסתם ממנו.

יוסי עצם את עיניו והפליג על כנפי
הדמיון...

שבע עשרה שנה חי יעקב אבינו במצרים.
והתורה הקדושה הגדירה את
השנים הללו כך: 'וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם שִׁבְעַת עָשָׂר שָׁנָה'...

באותן שנים נפלאות התעלה יעקב
אבינו למקומות כמוסים ונעלים,

מעין החכמה

'שמו' של אותו מנהל מחוז בחברת החשמל
היה ששון גורי, סיים הרב שוורץ את סיפורו.

שבת קודש - שעשרים וחמש שנה קודם לכן
ששון גורי פעל שהיא תישמר כהלכתה -
גמלה לו את גמולו וגרמה לו שיצא מן העולם
הזה כשהוא שומר שבת כהלכתה. הוא זכה
להיקבר בחלקת שומרי שבת! ופחות משלשים
יום לפטירתו זכה להופיע בחלום לבנו וללמדו
גמרא והלכה!...

'יש' קונה עולמו בשעה אחת!

חברת החשמל. הסברנו לו שמה שאנחנו
מבקשים יכול למנוע חילולי שבת רבים!

כשסיימנו את דברינו, אמר לנו האיש:
'האמת היא שלא הבנתי מילה
ממה שדיברתם, אבל הבנתי שהדבר בנפשכם
ממש. יש לי בן, רועי, שבימים אלו חוזר
בתשובה. לכבודו ולכבודכם אני נותן לכם את
האישור ברגע זה, ואני גם אדאג באופן אישי
שתקבלו אישור מכל שמונה עשר מנהלי
המחוז וראשי חברת החשמל בארץ'.

מסילות אל הנפש

פרשת ויצא - שלב אחרי שלב

אמר רבי שמעון בן לקיש: ביקש יעקב
לגלות לבניו קץ הימין ונסתלקה ממנו
שכינה! אמר, שמא חס ושלוש יש במטתי
פסול כאברהם - שיצא ממנו **ישמעאל!**
ואבי יצחק - שיצא ממנו **עשיו!**

אמרו לו בניו: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל (יעקב נקרא
גם בשם ישראל) ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד"
(דברים ו, ד), **אמרו, כשם שאין בלבך -**
אלא אחד! כך אין בלבנו - אלא אחד!

באותה שעה פתח יעקב אבינו ואמר:
'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'.

סערה עזה החלה להתחולל
במחשבותיו של יוסי: אני
לא מבין כלום! איזו תועלת יש בגילוי
הקץ? מה כל כך חשוב לגלות את הקץ?

ועוד: מדוע חשד יעקב בהם שהם
רשעים כמו ישמעאל ועשיו?
וכי אם אדם לא ראוי שיגלו לו את הקץ
אז הוא נהפך להיות רשע?...?

והמחשבות המשיכו לסעור כגלי הים...

ויעקב אבינו, הבין שהגיע היום, הגיע אותו
היום שכל חייו נכסף והתגעגע
אליו - יום הפטירה!...²

ומכיון שהגיע היום רצה לצוות את
בניו, ולכן שלח שליח שיאסוף
את כל בניו אליו.

כל בניו הקדושים, י"ב שבטי-יה, עמדו
סביב מטתו והמתינו.

יעקב סקר אותם בעיניו הקדושות,
ופתח ואמר: בני הצדיקים,
ברצוני לגלות לכם את הקץ, ולכן אני
מבקש שתקשיבו טוב.

ולפתע כמו מסך שחור ירד מן השמים,
והעלים ממנו את הקץ...

יעקב הזדעזע. למה העלימו ממני את
הסוד? אולי זה בגלל שאתם לא צדיקים?
וזה לשון הגמרא הקדושה (פסחים נו.):

"וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל-בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֲאִסְפוּ
וְאֶגִּידָה לָכֶם" (בראשית מט, א),

שלב אחרי שלב...

כשעלה ברצונו יתברך לברוא את
העולם, בראו בששה ימים
וזאת על ידי אמירת עשרה מאמרות.

ולפתע הוא נזכר שפעם הוא קרא
חוברת מסילות אל הנפש (שנת
תשע"ח - פרשת וארא) ושם נכתב כך:

מעין החכמה

2. **ראה** באריכות בזוהר הקדוש (ויחי דף ריח ע"ב).

אמנם בעקבות חטא האכילה (מעץ הדעת טוב ורע) נפלו נפשות יקרות ערך לקליפה, וגם בכל הנפשות התערבבו הטוב והרע...

ומאז החלה עבודה חדשה בעולם, בירור הטוב מתוך הרע...

וכך כתב האור החיים הקדוש אור החיים (במדבר טז, א),⁶ וזתו"ד:

בעקבות חטא עץ הדעת התערבו כל הנשמות זה בזה, ולא היתה הפרדה ביניהם. עד שכעבור 1948 שנה, הגיע אברהם אבינו ועמד בכל הנסיונות שנתן לו הקב"ה.

ומכח עבודתו הוא זכה להתחיל את הברור.

חלק הרע יצא בישמעאל, ואילו חלק הטוב יצא ביצחק.

ביום הראשון אמר **שני מאמרות**, הראשון - "בְּרֵאשִׁית" (בראשית א, א), והשני - "וַיֵּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי אוֹר" (שם פסוק ג).

ביום השני אמר: "יְהִי יְרֵקִיעַ" (שם פסוק ו), ובו הבדיל בין השמים לארץ וגם ברא בו את המלאכים, וכך בשאר הימים של הבריאה ברא את כל המציאות שאנו מכירים צמחים חיות ואת האדם.

וכשברא את הברואים, בראם בקומתן המושלמת ובשיא כחם.³ וגם את האדם הראשון ברא הקב"ה בשלימות,⁴ טוב גמור ללא שום חלק רע, ולא עוד, אלא שנטע בתוכו נשמה אחת כללית - הכוללת בתוכה את כל נשמות ישראל. והראה לו⁵ את כל הדורות שעתידים לצאת ממנו 'דור דור ודורשיו, דור דור וחכמיו, דור דור וסופריו, דור דור ומנהיגיו'. ושם אותו בגן עדן לעובדה ולשומרה.

מעין החכמה

הנשמות שהיו תלויים בו, וכל שיצאו ממנו פגומים היו.

עד שיצתה נפש אברהם אבינו ונתלבנה, באמצעות עשר נסיונות, ונתברר הפסולת בישמעאל.

ויצתה נשמת יצחק ונתלבנה בעקידה, ונתברר הפסולת בתגבורת האש הוא עשוי, ויצתה נשמת יעקב בלא שום דופי. והוא מה שהעירונו רבותינו ז"ל במאמרם (בבא מציעא פד.): **שופריה** דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם קדמאה, עד כאן. פירוש, שלא היה בו פסולת כאדם קודם שחטא'...

3. וזה לשון הגמרא (ראש השנה יא.): אמר רבי יהושע בן לוי, כל מעשה בראשית בקומתן נבראו, לדעתן נבראו, לצביון נבראו...
4. וכשבראם, בראם עם גוף של בני עשרים שנה. וזה לשון המדרש (בראשית רבה, פרשה יד - אות ז): אמר רבי יוחנן, אדם וחווה כבני עשרים שנה נבראו.

5. בראשית רבה (פרשה כד - אות ב).

6. וזה לשונו הקדושה: **'דע כי כשברא ה' את האדם, ברא נטע אחד שבו כלולים כל ענפי הקדושה, וכשחטא ונפגם נפגמו כל**

והשמועה התגלגלה והגיעה עד לחרון הרחוקה. ולאה החלה לברר על החתן המיועד. ומה שהיא שמעה עליו הספיק לפורר לה את הלב לפירורי פירורים...

והיא קמה ממקומה יצאה לשדות והחלה לשפוך את נפשה להקב"ה. בתפילות אמיתיות מתוך עומק הלב. באמת. ארובות עיניה נפתחו, וגשם עז ושוטף של דמעות ירדו מעיניה וליחכו את האדמה שלמרגלותיה...

שנים ארוכות של בכי ודמע, של צעקה אנקה ושועה...

וה' ממעון קדשו ספר את דמעותיה הקדושות והניחם בבית גזיו...

ובסופו של דבר היא הצליחה לטהר את נפשה מכל חלק רע, ולרומם אותה למרומי עולם האצילות, עד שזכתה להתחתן עם יעקב לפני רחל!

אך עם כל בכייתה היא לא הצליחה לטהר את עצמה ממחשבתו של עשיו. המחשבה שעשיו חשב עליה הותיר בה רושם, והיא לא הצליחה להיטהר ממנו...

יוסי גמר לכתוב את מחשבותיו והביט במחברת. 'ברוך השם, איזו סייעתא

יצחק התחתן עם רבקה שהיתה בתו של הרשע בתואל, ואחותו של הרמאי לבן, וגם לו נולדו שני בנים - יעקב ועשיו.

חלק הטוב יצא ביעקב, ואילו חלק הרע יצא בעשיו. וזה לשון האור החיים (שהבאנו בהערה): **'ונתברר הפסולת בתגבורת האש הוא עשיו'...**

ובינתיים גם בחרן הרחוקה, החלה עבודת הברורים, וללבן נולדו שתי בנות: לאה ורחל.

חלק הטוב יצא ברחל, ואילו חלק הרע יצא בלאה.

וכתב הגה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב,⁷ שבאותם דורות לא נעלמה הידיעה מהם בנסתרות אפילו הרשעים הקליפות הטמאים. ומכיון שהם ידעו את החלוקה הזו, לכן הם קבעו ואמרו (בבא בתרא כג.):

שני בנים יש לה לרבקה (עשיו ויעקב), ושתי בנות יש לו ללבן (לאה ורחל), הגדולה לגדול והקטנה לקטן!

עשיו שמע על כך והחל לתכנן במחשבתו את טקס החתונה עם לאה...

מעין החכמה

7. אגרא דכלה (פרשת ויצא, ד"ה: 'אך עצמי ובשרי אתה').

דשמיא, כתבתי יותר מ-20 שורות, ונשארתי בשאלה - איזו תועלת יש בגילוי הקץ?

יוסי קרא קריאת שמע שעל המיטה. כיבה את אור החשמל והלך לישון...

יום חדש - שאלה חדשה

למחרת אחרי שהתפלל שחרית הניח תפילין של רבינו תם והתיישב ללמוד עממה. בלי משים נשלחה ידו לספר שהיה לידו והחל לקרוא...⁸

בשפתים נוטפות מור, ובחיוך מרוח מאוזן לאוזן, פנו אליו ושאלו: אח יקר! לאן אתה נוסע?

'אני' - השיב הכפרי בחשיבות - 'נוסע אל העיר הגדולה'.

הגלות נמשלה ללילה, והגאולה ליום ולאור גדול. והחפץ חיים סיפר על כך משל נוקב...

מעשה באיכר שהחליט לנסוע למטרופולין, לראות פעם בחייו את העיר הגדולה. נטל את צרורו ואת כספי חסכוניותו וכיתת את רגליו לתחנת הרכבת הסמוכה.

בבגדים אלו, בבגדי איכר? הלא תהיה שם ממש ללעג ולקלס!

נבוכד ואמר: יש עמי בגדי חג, אבל הם ארוזים בצקלוני אשר למרגלותי! חשבתי להחליפם באכסניא'...

נרעש עלה לקרון והביט סביבו במבוכה. הקטר צפר, והרכבת המשיכה במסעה, והכפרי רואה כיצד השדות והאפריים חולפים ונגוזים במהירות הבזק.

בקרן ישבה חבורת הוללים, שקרצו זה לזה ורמזו על הכפרי, שניכר בעליל שזו לו הפעם הראשונה שהוא נוסע ברכבת. החליטו להיטפל אליו ולעשותו ללעג ולקלס...

מבוכתו גדלה. לאושרו, יש לו יועצים נאמנים בקרון. 'הבו עצה, מה לעשות?'

אמרו לו: 'אין כל בעיה. עוד רגע קט נכנסת הרכבת למנהרה חשוכה. על כן, פתח עתה את קישורי האמתחת והוצא את בגדי החג, וכשהרכבת תכנס

מעין החכמה

8. הגדה של פסח - החפץ חיים (עמוד 370), לגאון הרב שלום מאיר ולך שליט"א.

כביום היוולדו, לקול צחוקם הרועם של
ההוללים...

מבינים אתם, המשיך החפץ חיים ואמר:

העולם הזה דומה ללילה. עוד מעט קט

יבוא המשיח, תפציע הגאולה

הדומה לאור.⁹ ואז, הן נקפא במצבנו -

"והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם

חפץ" (קהלת יב, א), אלו ימות המשיח

שאין בהם לא זכות ולא חובה (שבת קנא:).

למנהרה תפשוט חיש מהר את בגדיך
ותלבש את בגדי החג בחסות החשיכה!

שמע לדבריהם. התיר את קישורי הצרור,

והוציא את הבגדים הנאים. ואכן,

כאשר אמרו כן היה - לפתע נכנסה

הרכבת למנהרה החשוכה והוא מיהר

להחליף את בגדיו. אך, אבוי, בתוך

רגע קט יצאה הרכבת מהמנהרה,

והאיכר הנבון עמד במרכז הקרון ערום

מעין החכמה

מדשדש לו בבוץ בחשאי ובזהירות הגוי -

שליחה של שנאת ישראל העתיקה

- דרך מבואות חשוכים. תועבה בלבו, ועל גבו

שק עבה, הטומן בחובו קרבן, ילד נוצרי

הרוג... עלילת דם אכזרית ומתועבת נרקמה

במסתרים, עתה מגיחה היא ממאורתה כחית

פרא צמאת דם השואפת לטרף.

הנה יפסע בלאט ברחובות היהודים, עד

שיגיע לביתו של הגאון רבי בצלאל,

ושם, בתוך מרתף ביתו, יניח את גופת הילד...

ואז... אז יהיה 'חג שמח' ליהודים. תזעק

המשטרה לערוך חיפושים אחרי הילד

שנעלם, עד אשר 'יתימצא' גופת הנרצח,

שהיהודים סחטו את דמה ללישת המצות...

קולות זמרה ערבים, נלהבים, בוקעים מתוך

ביתו של רבי בצלאל... ברם, אף

הגוי, שלגם כוס גדולה של וודקה לאמץ את

נפשו, לבבו מפזם בקרבו בעונג: תשירו.

תשירו. כל עוד אתם יכולים...

פתע נחרד ביתו של רבי בצלאל, צירי לידה

מוקדמים תקפו קשות את אשתו תוך

9. ובעוד אנו עסוקים בצפיה למשיח, נעתיק

מספר 'מהר"ל מפראג' (עמוד 7),

לגאון הרב בן ציון גרשוני:

הגלות בעיצומה. רב הוא האופל מסביב.

היהדות בתפוצות הגולה מתבוססת

בדמיה, שוקעת במצולות צרותיה: שטנה,

רדיפה, עלילות דם, גירושים, ואינקוויזיציה...

וזה רק חלק קטן מהרשימה.

ובמרום נוטל אלקים מתוך גנזי הנשמות

נשמה צחורה וזכה כעצם השמים

לטוהר, ומורידה למטה בתבל, להאיר לעולם

החשוך באור פלאים לדור ולדורות...

לילה. פוזנא רבתי בפולין רוגעת עתה

בחוצותיה האפלים תוך מעטה

שלוח. ערפל אביב, ריחני פורש כנפיו על פני

העיר. ואילו במעונותיה פנימה עוטה חג

המצות את לבוש החירות, מתרונן בחדות

קודש. רוגשים לבבות ומשכחים את רישם

שמעבר לכתלים בתקוה לעתיד לבוא. 'השתא

הכא, לשנה הבאה בארעא דישראל. השתא

עבדי, לשנה הבאה בני חורין'...

רחב לבבו של האב בחרדת שמחה על נס ההצלה שהפליא הקדוש ברוך הוא בלילה ואמר:

זה הקטן - גדול יהיה, והוא יחמנו מעצבונו. ויקרא שמו יהודה ליווא (אריה) - הוא אשר התפרסם לדורו ולדורות עולם כמהר"ל מפראג זיע"א.

השנה שנת חמשת אלפים רע"ב, לאחר מכן מציינים דורשי רשומות: 'בְּרַעְיָב זָנְתָנִי'...

אומרים: שנים טובות חולפות בִּיעָף - אורך זמנם של שנים רעות. שבע שנות השובע במצרים חלפו חיש, הן תופסות מקומן במקרא במספר פסוקים בלבד, ואילו שנתים הרעב מהוות פרשיות ארוכות בתורה, גדושות סבל ויסורים.

מצב האויבים של עם ישראל בתפוצות גלותו מלוח את מהר"ל החל מצאתו לאויר העולם, הוא נושם אותו בילדותו, שבע ממרוריו בנערותו, והוא מסעיר את לבו ומוחו עד זקנה ושיבה.

לילה. ליווא הקטן שוכב במיטה עם אחיו שמשון. תריסי הברזל סוגרים על החלונות בבריחיהם המוצקים. עלטה בחדר.

מעבר לכותל בוקעת אנחתה העמוקה של אמא השוברת לב. וכחד עונה לעומתה האב רבי בצלאל:

'וכי מה את נאנחת? בידוע שעשיו שונא ליעקב, ובכל דור דור עומדים עלינו לבלותנו, אלא שהקדוש ברוך הוא מצילנו מידם ברוב חסדו'.

והאם לעומתו משיבה:

יעל שום מה נמלטנו מאשכנו (גרמניה), מן הפחת אל הפח? עניים היינו שם ואף כאן לא התעשרנו. ואשר לשונאי ישראל - כמוהם פה כמו שם. צרות וגזירות והתנכלויות של עלילות דם'.

עריכת 'סדר הפסח'. האשה החלה להתפתל מכאבים עזים וקולות בכי נוראות בקעו מגרונה... הושבתה שמחת החג, רעש בבית. נבהלים ונרגשים הסתערו אנשים להזעיק מייילדת. הרחוב רוגש בקריאות ובצעקות...

הגוי - עיניו רואות: אבוי! פוענח סודו, אליו רצים הם לתופסו, והרי כמה שהוזהר על ידי שולחיו: אתה כלכל מעשיך בתבונה ובדעת פן תמיט צרה על ראשך ועל ראשנו. והוא נזהר גם נזהר, והנה הללו היהודונים בכורי שטן הם, מי גילה רו זה להם? אוי ואבוי!

הפנה עורף ופתח במנוסה. הוא רץ. השק מטולטל על שכמו, הולם על גבו, נושף הינהו בכבדות, ואילו מאחוריו ממשיכים לרוץ. דומה עומדים להדביקו, עוממות העינים והרגלים כושלות. כבר יצא את המרכז היהודי, נכנס לשטח הגינות וחלקות השדה הנרחבות של העיר, אולם שעלי המרדפים מהדהדים באזניו ומדרבנים את מרוצתו.

נזעקו שומרי העיר: גנב! תפסוהו בגניבתו! ונתפס.

ידיים גרומות, כבידות, הוטלו על השק. הוא נאבק, משתולל, סופג מכות ומרביץ בחזרה, עד כי הוכרע. קרס תחתיו והועבר למשטרה. שם פער פיו באלה ובקללה על 'הנבלים אשר שכרוהו, פיתוהו להציק ליהודים שנואי נפשם', אבל הוא - ידיו טהורות ונקיות, אצבע לא נקף בכל המזימה הזאת...

ולמחרת פשטה הבשורה בעיר על התשועה הגדולה - הגדיל אלקים עשות לעמו על ידי שליחו הקט, הרך הנולד לאשת רבי בצלאל, שנחפו לצאת לתשועת ישראל בחודש השביעי להריון אמו.

שואל הוא כל זה אצל אמא, אבל היא משגרת אותו לאבא לקבל תשובה, ואילו אבא אומר, כי ילד קטן אינו יכול עדיין להבין את כל זה. הכל מוסבר בתורה. היינו, בספרים הגדולים שבארונות העתיקים.

מה גדולה ונרחבה היא התורה! מי יכול ללמוד את כל התורה הזאת?

דומה, כי אבא מתחמק מתשובה, מדוע אין הוא רוצה לומר לו? על שום מה לא יוכל להבין כל אלה? הרי הוא עצמו שמע שהרבי אמר לאבא: 'ראש טוב יש לו לקטן זה, בלי עין רעה! מבין הינהו כל מה שאומרים לו, וקושיותיו ותירוציו - חריפות מפליאה'.

והרבי סיפר לאביו את השאלה, שהוא ליווא שאל אותו על פירושו של רש"י בפרשת תולדות על הפסוק: "וַיִּתְּרָצוּ הַבְּנִים בְּקִרְבָּהּ" (שם כה, כב), שכשהיתה רבקה עוברת על פתחי בתי מדרש יעקב רץ לצאת וכשהיתה עוברת על פתחי עבודה זרה עשיו רץ לצאת. 'אפשר להבין שיעקב לא יצא מפני שעשיו, שמונה היה בבטן לפני יעקב מנע בעדו לצאת, אבל עשיו מדוע באמת לא יצא? מי עיכב בעדו?'

הרבי צחק ואמר תוך צביטה בלחיו, 'באמת קושיא גדולה שאלת בני, ומה תירוץ חושב אתה אפשר לענות על כך?'

'אני חושב' - ענה, 'שעשיו לא רצה לצאת לבדו בלי יעקב, את מי יכה כשיעקב לא יהיה אתו? במי ירביץ ויידה אבנים? כאן בבטן הוא יכול לפחות לבעוט כהוגן ביעקב'...

הרבי הסתכל בו בתמיחה רבה מבלי שפתח פיו.

'אבל, רבי' - שאל ליווא - 'למה באמת שונאים תמיד הגויים את היהודים? וכי מה עשו

'אתה יודע' - המשיכה וסיפרה - 'אתמול יָדָה 'שקץ אחד' (שם חיבה לגוי) אבן ביצחק, ילדו של שכנו, ופצע את ראשו. ליווא ראה ונזעק להגנתו. והחל זורק על השקץ אבנים גדולות... נס שהבחנתי בכך והכנסתיו הביתה בכת, רק צרה זו חסרה לנו...'

וליווא לא הבין למה אני מכניסה אותו: הגוי הזה כל הזמן מתגרה בנו, לועג על עם ישראל וזורק עלינו אבנים, צריך ללמדו לקח...

לא ידעתי מה לומר לו. איך אצליח להסביר לו כי בעיני השלטונות דמם של היהודים הפקר הוא, ואילו טיפת דם של שקץ קטן אין ערך לה'...

'הנה בוונציה שבאיטליה' - המשיכה ואמרה - 'הוכנסו כל היהודים לגיטו ונאסר עליהם לגור מחוצה לו. אף פה רבה הסתת ההמון... ברחוב חוששים, כי גם כאן ירוכזו היהודים לרובע מיוחד'...

'נניח את עריכת החשבונות בשביל השם יתברך, לא לנו להיכנס בכבשוננו של עולם' - נענה רבי בצלאל - 'השם ינהיג את עולמו כרצונו, ועלינו מוטל רק לצפות לישועה. כמו שנאמר: "לִישׁוּעָתְךָ קִיַּיתִי ה'" (בראשית מט, יח).

ליווא הרך שוכב ער במיטה בחדר האפל וקולט ככל האפשר מן השיחה. הוא נלחץ אל אחיו שמשון הישן. לבו הקט מתכווץ בו מפחד ומחרון גם יחד. מוחו אינו יכול לתרץ את כל הקושיות, אשר לבו תוהה עליהן:

'למה עושים הגויים צרות ליהודים? משום מה אין ה' מתנקם בגויים הרשעים? ומדוע משיח אינו בא עדיין?'

על כן נראה לקיים את הפסוק: "בְּכָל־
עֵת יִהְיֶה בְּגָדֶיךָ לְבָנִים" (שם ט, ח) -
נעלה על הרכבת בבגדי חג!...

יוסי סגר את הספר, ובתוכו נשמעה
נהמה: 'רבונו של עולם! איך
עושים את זה? איך לובשים בגדי חג?'
'רבונו של עולם! זו כבר השאלה
השניה שיש לי ואני לא יודע
תשובה!...'.

כסבורים אנו שמנהרה זו שאנו
עוברים בה תתמיד לאורך
זמן, ויש שהות בידינו להחליף את
'בגדי האיכרים' שלנו בבגדים צחורים,
לשוב בתשובה שלימה ולסגל תורה
ומצוות. אבל מה נעשה אם פתאום
יאר האור ונתפס במערומנו, בדלותנו
ובשפלותנו? הן כשחוק נהיה לכולם,
כפתאים וכסילים, ככפריים נבערים!

סופה של מלכות רומי הרשעה...

כידוע לך, בתחילת פרשת תולדות
מובא שרק כעבור שנים ארוכות
זכו יצחק ורבקה לבנים - לזוג תאומים.

הבן הראשון, נולד כשהוא שעיר
ואדמוני ויקראו את שמו עשיו.

והבן השני, נולד כשהוא אוחז בעקב
אחיו ולכן קראו לו יעקב - **'וְאֶחָדִי'**

יוסי יצא מבית הכנסת והלך לרבו.
כשהגיע ראה אותו גוחן על הספר
ומצחו חרוש קמטים...

הרב שהרים את עיניו וראה את יוסי,
אמר: 'טוב שבאת, עכשיו אני
לומד את דברי אחד המדרשים,¹⁰ ואני
לא מצליח להבין אותו, אולי ביחד נביין'.

מעין החכמה

10. זהה לשון המדרש (בראשית רבה, פרשה סג -
אות ט):

'וְאֶחָדִי' כן יצא אחיו - הגמון אחד שאל אחד
מן אילין דבית סלונג, אמר לו: **מי**
תופס המלכות אחרינו?! (והיינו: וכי מישוה יכול
לתפוס את המלוכה אחרינו?!), הביא נייר חלק,
ונטל קולמוס, וכתב עליו: **'וְאֶחָדִי כֵן יֵצֵא**
אֶחָדוּ וְיִדּוּ אֶחָדוּ בְּעֶקֶב' (בראשית כה, כט), **אמרו:**
'ראו דברים ישנים מפי זקן חדש, להודיעך
כמה צער נצטער אותו צדיק'.

להם היהודים? ומדוע אין המשיח בא לנקום
בגויים ולהחזיר לנו את ארץ ישראל?!

ואף הרבי ענה בדומה לאביו: 'כשתהיה גדול
ותלמד הרבה תבין את כל זאת'.

ואכן, מבקש הוא להיות גדול, ללמוד את כל
הספרים הגדולים ולהבין את הכל... אמא
סחה לו על אנשים חשובים, שביקשו להביא את
המשיח והדבר לא עלה בידם, אולם, הוא ילמד
הרבה מאוד וידע מה עליו לעשות כדי שהמשיח
יבוא, הוא יעשה את כל זה, והמשיח באמת יבוא!...

ברחובות העיר. קרני השמש היכו על הברזל, וקרני האור שבקעו ממנו, הוסיפו פאר והדר לחיילים...

ובצידי הדרך נשרכו להם קבוצת היהודים כפופים ועלובים, כשלשלת ברזל עבה מוטלת על צוארם...

לתוך אותה תהלוכה איומה נקלע אברך צדיק, וכשראה את מראה הזוועה הזו ביקש להתחמק. אך, לצערו, לידו עמד אחד מהפילוסופים של רומי, וכשהוא ראה אותו משך לו בשרוול, ואמר בקול מלא לעג:

ראה! ראה! בעיניך! איזו גדולה יש לנו, ואתם עדיין מצפים למשיח?

האברך שמע את דבריו ובקול פוקד אמר לו: אל תזוז! אני הולך להביא דף ומיד חוזר.

האברך בא עם הדף החלק וכתב לו: 'וְאַחֲרֵי כֵן יֵצֵא אָחִיו וְיֵדוּ אֶחְזָת בְּעֶקֶב'. וממשיך המדרש ואומר שאותו פילוסוף התפעל מאוד מהתשובה...

ואני לא מבין - המשיך הרב ואמר ליוסי - הרי הפסוק הוא 'וְאַחֲרֵי כֵן יֵצֵא אָחִיו וְיֵדוּ אֶחְזָת בְּעֶקֶב עֲשׂוֹ', ומדוע כשהוא כתב לו את התשובה הוא השמיט את המילה האחרונה 'עֲשׂוֹ'?

כֵּן יֵצֵא אָחִיו וְיֵדוּ אֶחְזָת בְּעֶקֶב עֲשׂוֹ וְיִקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב" (בראשית כה, כו)...

התאומים הללו גדלו, וברבות השנים יצאו מהם שתי אומות גדולות, והן: ישראל - מיעקב. אדום - מעשו.

ולמרות ששרשיה של אדום הם בעשי (שחי בתחילת האלף השלישי לבריאה), השלטון שלה בעולם החל רק בסוף תקופת בית שני (באמצע האלף הרביעי לבריאה) והגיע לשיאו אחרי חורבן הבית.

בשנת 3828 לבריאת העולם נחרב בית המקדש השני, והרומאים החריבו כמעט את כל ארץ ישראל.

ולמרות זאת, למרות כל הצער והכאב, עם ישראל לא התייאש וציפה לגאולה... ומוחם של הרומאים לא הצליח לעכל עובדה זו.

וכתב הגאון הרב חיים פסחוביץ זיע"א (דברי חפץ - עמוד ער), וזתו"ד:

הצבא הרומאי שמע שבאיזה כפר קטן התאספו מספר יהודים שהחליטו להתחמק מתשלום המסים. ולכן הם יצאו לאותו כפר ושבו את יושביו.

בדרך חזור החליטו הרומאים להפגין כח.

מאות חיילים רומאים לבושי מגן ורומח נוצצים רכבו על סוסים אבירים

ויוסי הסתכל על הרב ואמר: רבי באתי לשאול שתי שאלות ועכשיו הוספת לי עוד שאלה?

והרב אמר בחיוך: אם כך אנו צריכים להשלים לארבע קושיות, ולכן נשאל עוד שאלה...

אין לי טוב...

ואין מקיץ, כי כלם ישנים, כי תרדמת ה' נפלה עליהם" (שם פסוק יב)...

ולאחר שהתרחק מן המקום, הרים את קולו ואמר לשאול: "למה זה אדני רדף אחרי עבדו כי מה עשיתי ומה בדי רעה" (שם פסוק יח)...

ובאמת בעקבות אותו מקרה, הודיע שאול לדוד שהוא לא ירדוף אחריו יותר. וכמו שנאמר: "ויאמר שאול חטאתי שוב בני דוד כי לא ארע לך עוד תחת אשר יקרה נפשי בעיניך היום הנה הסכלתי ואשגה הרבה מאד" (שם פסוק יח).

ולכאורה, אם הכל הסתדר, דוד היה צריך לחזור למקומו. והנה למרבה הפלא תגובתו של דוד היתה פלאית לגמרי, וכך אמר: "ויאמר דוד אל-

בספר שמואל מובא ששאול ניסה להרוג את דוד כמה פעמים, אך לא הצליח.¹¹

והפעם האחרונה שהוא ניסה, היה בעקבות הלשנתם של הזפים. וכך נאמר: "ויבאו הזפים אל-שאול הגבצתה לאמר הלא דוד מסתתר בגבצת החכילה על פני הישימן. ויקם שאול וירד אל-מדבר זיף ואתו שלשת אלפים איש בחורי ישראל לבקש את-דוד במדבר זיף" (שמואל-א כו, א-ב)...

במהלך החיפושים, ירד הלילה, ושאול ואנשיו נרדמו...

דוד ניצל את ההזדמנות והתגנב בלאט אל שאול, "ויקח דוד את-החנית ואת-צפחת הפים מראשתי שאול וילכו להם (דוד ואנשיו), ואין ראה, ואין יודע,

מעין החכמה

(הקשה רש"י (שם ד"ה 'שבעה רעים') ויצחק להיכן אול (למה יצחק לא מופיע ברישומה?), והשיב: יצחק חלך להציל בניו מדינה של גיחנם, כדכתיב: "כי אתה אבינו" (ישעיה סז, טו)).

'שמונה נסיכי אדם' - ישי, ושאול, ושמואל, עמוס, וצפניה, צדקיה, ומשיח ואליהו.

ונמצא שדוד המלך הוא אחד מהשבעה רעים, ושאל המלך הוא אחד מהשמונה נסיכי אדם.

11. כך התנבא מיכה: "והיה זה שלום אשר כי יבוא בארצנו וכי ירדף בארמנותינו והקמנו עליו שבעה רעים ושמנה נסיכי אדם" (מיכה ה, ד).

ובגמרא הקדושה (סוכה נב:) פירטו את שמותם:

'שבעה רעים' - דוד באמצע, אדם, שת ומתושלח מימינו, אברהם, יעקב ומשה בשמאלו.

יוסי הסתכל על הרב ואמר: רבי! אין לי מה לומר, בחוברת הזאת ממש הגזמת! כמה שאלות. מתי נשמע כבר תשובות?...

והרב הגיב: מיד, מיד! אני כבר עונה... אך לפני כן עוד מספר מילים...

לבו עתה אֶסְפֶּה יום אֶחָד בְּיַד שְׁאוּל אֵין לִי טוֹב כִּי הַמֶּלֶט אֶמְלֹט אֶל-אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְנוֹאֵשׁ מִמֶּנִּי שְׁאוּל לְבַקֵּשׁנִי עוֹד בְּכָל-גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וְנִמְלֹטְתִי מִיָּדוֹ" (שם כז, א)...

וצריך להבין מדוע דוד הגדיר את מצבו 'אין לי טוב'?

מישרים מגיד

והנה, גם בדור הקודם, זכה לכך הגה"ק רבי יצחק צבי בערנפלד זי"ע"א.

בגיל שבע הוא קיבל על עצמו ללמוד בכל יום ארבע משניות.

ובהיותו בגיל חמש עשרה קיבל על עצמו ללמוד בכל יום (לגרוס) ח"י פרקי משנה, וכן ללמוד בכל יום את כל מסכת מכות (הכוונה לגמרא) עם פירוש רש"י ותוספות (זה בנוסף לשאר סדרי לימוד שהיו לו, וזכה בימי חייו לסיים את מסכת מכות יותר מחמש עשרה אלף פעם!)¹².

כידוע למרן הבית יוסף היה 'מגיד' - מלאך מן השמים, שלימדו תורה. והבית יוסף זכה לכך בזכות לימוד המשניות.

יש סך הכל חמש מאות עשרים ושש פרקי משנה. **והבית יוסף** הגה בהן בתמידיות וברצף, בדיבור ובמחשבה, מתוך דביקות וטהרה, לשם שמים בלי סרך של פניה. ובזכות כך הוא זכה למלאך שהתגלה אליו, וחלק קטן ממה שהתגלה נכתב בספר מגיד מישרים.

מעין החכמה

ללמוד מסכת מכות בעל פה עם התוספות, למדה מדי יום ביומו המסכת בעל פה, ואם הוציא הגה מפיו היה זה לו כחמישים רגעים, ובלי הגה כחצי שעה.

וכך הובא בספר מישרים מגיד (ח"יב עמוד קמו):
תלתא לירח תשרי תשל"ד, שבת קודש לסדר האזינו, כאן בזכרון מאיר (שכונה בני ברק), אחרי צהרים שדרוש דרשתי בשבת דרגלא, והיה התעוררות, כי דרוש דרשתי להם בפרשת איוב, ובספר דניאל בסופו, ועוררתי על

12. רבי יצחק צבי ברנפלד זי"ע"א נולד ב"י"א אלול תרע"ז. וכבן שבע היה כאשר גמר מסכת ביצה עם המלמד הפרטי, ומאז למד מדי יום ביומו, ד' משניות ולא פחות, וכבר העיד על עצמו שמשנת ט"ו לחייו, למד מדי יום ביומו, לרבות ט' באב, ח"י פרקים משניות בעל פה, ואם חיסר השלים עד חצות יום המחרת.
וכמו כן מאותו יום, כאשר נהיה בן ט"ו, ולמד אצל דודו הגה"ק רבי מאיר ליב פרייא (בעל 'שבט מישור') הי"ד בשוראן, וגמר

ענה לי: דע לך כי באתי בזכות שהנך לומד משנה מדי יום ביומו ח"י פרקים, דבר שעשה רושם למעלה. ושלחו אותי לברכך ולאלפך, מדי פעם בפעם, רק חזק לגמור מדי יום ביומו המשנה כזכר.

ואני נבהלתי מרוב קדושת קלסתר פניו, ולא ידעתי להוציא הגה מפיו, רק בכיתי ובכיתי כתינוק על שדי אמו. דא לדא נקשו כל אברי במשך כל הזמן שהיה בבית המדרש, וכמעט שלא הוצאתי הגה מפיו. עגמה נפשי כי חברי עזב אותי אז, ולא ידעתי הסיבה...

ואז אמר לו המגיד, תכין עצמך כי בקרוב תזכה לעלות לארץ ישראל...

ואחר שעלה לארץ פרצה השואה הנוראה בכל עוזה.

וכך אמר לו המגיד (שם פרשת חוקת): ודע לך, כי זכית מכל בני אבותיך לצאת

ואז, בהיותו בן 21 שנה, בז"ך באלול תרח"ץ (23.9.1938 למנינים), זכה בזכות לימוד המשניות לגילוי מלאך מהשמים (הנקרא 'מגיד').

וכך הוא כתב בספרו מישרים מגיד (פרשת נצבים):

אור לז"ך רחמים והסליחות אלול תרח"ץ, אור ליום הששי נצבים. בבית מדרשו של זקני בעיר מולדתי טופולצ'ין, והיה כאשר למדתי יחד עם אלוף נעורי מרדכי ב"ר שלום הכהן צדק, משנה אחרי חצות, באמצע פרק שלישי של מסכת מנחות, איש זקן כעני נדמה לנו, ואמרנו לו שלום והחזיר לנו שלום, ותיכף חברי יצוא יצא ולא שב.

ואני נבהלתי ממראה פניו, המאירים כלפידים אש ממש, ושאלתיו אם אביא מה שהוא להחיות נפשו, כי חשבתי כי רעב הוא או אסדר מקום ללון, ועל זה

מעין החכמה

ואחר כך שאלתי סוד שלשת הריעים של איוב... ועל זה בא המענה...

וכה אמר, והיות והיום הזה זכית לגמור המסכת זה חמש עשרה אלף פעם... אשריך וטוב לך בזה ובבא, ואין לך מי שלמד המסכת הזו כל כך פעמים, כי על כן אגלה... עיין שם באורך.

והנה, רבי יצחק צבי נפטר כעבור 25 שנה מאותו גילוי - ב"ז תמוז תשנ"ח - ונמצא שהוא

למד את מסכת מכות עוד 9097 פעם (בערך)!

ובסך הכול, למד אותה 24097 פעם!

שאינו מעוררין מספיק בענין הקודש והמקדש, ואחרי שגמרתי המסכת שנשאר לי מאשמורת הבוקר, ובכיתי בכי רב, למרות ששבת היום לה', על שם שזכיתי היום לגמור מסכת מכות עוד אחת מני אלף, והיינו האלף החמש עשרה של המסכתא, שהתחלתי ללמוד בשיבתנו ובהוראתו של דודי מורי זצ"ל, בימי נעורי.

נרדמתי וראיתי את דודי מורי, בחלמא בשנית היום...

על גבי הכתב בספרו הנקרא מישרים מגיד
(יש בו שני חלקים המודפסים בכרך אחד).

ובספר הזה (חלק ב - עמוד כד) כתב הרב
יצחק צבי בערנפלד זי"ע

ש"המגיד' השיב לו על השאלות.

וכך הוא השיב לו...

מארץ מאפליה זו, בזכות מדת שלום
שהתקשרת עליו זה שנים, ואשריך וכה
תמשיך גם בארץ בימי שבתך שם, אם
גם לא כולם שוים לטובה יהיה לך...

והמגיד' לימד אותו נסתרי נסתרות, וחלק
זעיר מהלימודים הללו הוא העלה

הטוב הגנוז בעשיו...

ממנו ק"צ (גימטריא 190) ניצוצות של
קדושה.

וכמו שכתב השל"ה הקדוש¹³ שהשם
ייצחק' מתחלק לשנים: ק"צ ח"י,
עשיו קיבל ק"צ ניצוצות מיצחק, ויעקב
קיבל את כל הטוב (המרומו בח"י).

והנה, כל מה שבא בירושה בשעת הלידה,
מצד הקדושה, טו"ב יקרא, כמו
שנאמר במשה רבינו עליו השלום: "כי טוב
הוא" (שמות ב, ב) - שנולד מהול, והיינו
תוספת קדושה שנגזר עליו מששת ימי
בראשית על נשמתו, והוא שם הבריאה, "את
השמים ואת הארץ" (בראשית א, א) - ראשי
תיבות, אהויה, העולה בגימטריא טו"ב.

ואם כך, כל ניצוץ (של קדושה) נקרא טו"ב,
ונמצא שהיה בעשיו 190 פעם טו"ב.¹⁴

בעקבות חטא עץ הדעת התערבו כל
הנשמות זה בזה, ולא היתה
הפרדה ביניהם. עד שכעבור 1948 שנה,
הגיע אברהם אבינו ועמד בכל הנסיונות
שנתן לו הקב"ה.

ומכח עבודתו הוא זכה להתחיל את
הבירור. חלק הרע יצא
בישמעאל, ואילו חלק הטוב יצא ביצחק.

יצחק התחתן עם רבקה שהיתה בתו של
הרשע בתואל, ואחותו של הרמאי
לבן, וגם לו נולדו שני בנים - יעקב ועשיו.

חלק הטוב יצא ביעקב, ואילו חלק
הרע יצא בעשיו.

אך למרות זאת, מכיון שיצחק היה
עולה תמימה, זכה עשיו לקבל

מעין החכמה

14. בשיחה שמסר אבא מארי עט"ר
רבינו יורם מיכאל אברגיל
זי"ע אמר (אמרי נועם, תולדות - מאמר א),
וז"ל:

13. וזה לשון השל"ה הקדוש (פרשת תולדות,
תורה אור - אות ג): והם נרמזים בשם
קצח"י שהוא יק' יחי, כי קץ הוא סטרא
דשמאלא... ויעקב הוא איש יחי רב פעלים...

ובאמת מהניצוצות הקדושים שהיו טמונים בעשיו יצאו כמה וכמה מאורות גדולים ונוראים, שהיוו חלק מרכזי בהפצת התורה שבעל פה.

הראשונים היו שמעיה ואבטליון שהיו גרי צדק (מזרעו של עשיו), ומהם יצאה כל תורתם הענפה של שמאי והלל ותלמידיהם הרבים (הנקראים 'בית שמאי' ו'בית הלל').

וכן רבי עקיבא שהיה בן גרים מזרע עשיו, וממנו קיבלו כל גדולי התנאים מוסרי התורה שבעל פה את עיקר חכמתם...

וכן אנטונינוס מלך רומי (שגם הוא התגייר) שרק בזכות העזרה שעזר לחכמי ישראל נכתבו המשניות.

ואם כן יוצא שרוב התורה שבעל פה היתה גנוזה בנשמתו של עשיו, ולפי זה יובן בתוספת עומק מה שנאמר בפרשת תולדות: "וַיֹּאֲהֲבֵהּ יִצְחָק אֶת־עֵשָׂו כִּי צִיד בָּפִיו" (בראשית כה, כח) - והיינו שידע יצחק שבפיו של עשיו גנוזה עיקר התורה שבעל פה, ועל ידי זרעו היא עתידה להתגלות, ולכן אהב אותו מאוד.

ובזה נפתח לנו פתח רחב להבין בעומק גם את מה שמסופר בהמשך הפרשה (פרק כז) על רצונו העז של יצחק לברך את עשיו דוקא ולא את יעקב:

והיינו משום שידע יצחק שעיקר התורה שבעל פה גנוזה בפיו של עשיו כנ"ל, וחשש יצחק שמכיון שיש בעשיו חלק רע מבחינת הרע של נחש הקדמוני, אם תצא ממנו התורה שבעל פה במצב זה, היא תהיה מלאה פסולת וסיגים, ויוכלו הלומדים אותה לבוא לידי מדות רעות וגאווה וגסות רוח וכו'. ולכן החליט יצחק לברך את עשיו בעשרת הברכות של 'ויתן לך', ובכך

בפרשת תולדות אומרת התורה שהריונה של רבקה היה מוזר ביותר. כשהיתה עוברת על בתי כנסיות ובתי מדרשות היה התינוק מפרס לצאת, וכשהיתה עוברת על בתי עבודת כוכבים התינוק היה רץ ומפרס לצאת...

רבקה סברה שיש בבטנה עובר אחד שהינו הפכפך, פעם חפץ בקדושה ופעם חפץ בהפכה, וחששה מכך עד מאוד, ולכן הלכה לברר את פשר הדבר אצל חכמי הדור, והם הרגיעו אותה:

אל תדאגי רבקה, זה לא תינוק הפכפך, אלא שני תינוקות - אחד רשע גדול. והשני צדיק גמור... ורבקה נרגעה!

ונשאלת שאלה פשוטה: הרי גם לפי דבריהם, עדיין יש בבטנה בן אחד רשע, ואם כן איזו נחמה מצאה רבקה בתשובתם?

אולם התשובה היתה עמוקה יותר, הם הודיעו לרבקה שלא רק מהעובר הצדיק יש לה לשמוח, אלא גם מהעובר השני, כיון שאף הוא טוב ביסודו ויש בו ניצוץ קדוש, שהרי נולד ליצחק אבינו שהוא קדוש מרחם, אלא שניצוץ קדוש זה מחופה בקליפה קשה, שמקורה הוא מחלק הרע ששכן ברבקה מחמת שנולדה להורים רשעים, ועל ידי עבודה נכונה יתעצם החלק הטוב והניצוץ הקדוש שבקרבן, ויוכל להתעלות.

לכן מצינו שיצחק אבינו אהב את עשיו אהבה גדולה, ואף רצה לברכו כמסופר בהמשך הפרשה, אף שברור ופשוט שלא נעלמו מעיני קדשו של יצחק מעשיו הרעים של עשיו, וזאת משום שידע יצחק בבירור שאף בעשיו שוכן חלק טוב ויש בו ניצוץ קדוש, וחשב שעל ידי שיקרב אותו ויאציל עליו ברכה, יוכל להשיבו למוטב...

וכן כל שנאת הגויים כלפינו במשך כל הדורות היא מחמת מה שנטל יעקב את הברכות מְעֵשָׂו, כמו שכתוב: "וישטום עשיו את יעקב על הברכה אשר בירכו אביו" (בראשית כז, מא).

וכן בחינת התורה שבעל פה לא נטהרה כהוגן מחמת הרע שנותר טמון בעשיו, ועל כן דוקא לאלו שזוכים לידע רחב בתורה שבעל פה, ובקיאים בש"ס ופוסקים וכו', יש נטיה גדולה להתגאות ולהתרברב, ופעמים רבות אף לפתוח את פיהם לדבר דברים אשר לא כדת על צדיקי אמת, ובזה נהפכת תורתם מ'סם חיים' ל'סם המוות' (ראה יומא עב:).

על כן, צריך כל אדם שזכה להסתופף בבית המדרש וללמוד את התורה שבעל פה להיזהר ביותר בכך. וישתדל בכל כחו לעסוק בתורה בקדושה גדולה, וילמד רק כדי לעשות נחת רוח ליוצרו ולא כדי להיקרא רבי וכו', ויסתופף תמיד בצילם של החכמים והצדיקים האמיתיים אשר מדת הענוה היא נר לרגלם, והם מכבדים ומוקירים את כל צדיקי הדורות, ובזה ינחל רק טוב גם בעולם הזה וגם בעולם הבא, ויהיה להקב"ה נחת רוח מלימודו.

וכן יש ללמוד מן האמור עד כמה מחוייבים אנו לבטל את דעתנו בפני דעתם של צדיקי האמת, וזאת גם אם נדמה לנו שהם טועים ח"ו, שהרי בוודאי שלא כן הדבר, כי שכנית אל מלוה את כל דרכיהם של הצדיקים ומשיגיהם שלא תצא תקלה ושגגה מתחת ידם לעולמים ח"ו. ובפרט כשבא האדם ליטול עצה מצדיק, עליו להרגיש בבירור שהוא בפני הצדיק ממש כסומא בפני הרואה, ויעשה כעצת הצדיק בתמימות ופשיטות וללא כל התחכמויות, ואז מובטח לו שיצליח בכל אשר יעשה.

לבטל מעליו את עשר הקללות שהתקלל בהם הנחש, ולהעביר ממנו את כל הרע שבו, ואז תוכל לצאת ממנו התורה שבעל פה כשהיא זכה וברה. **אלא שכנראה רבקה לא ירדה לסוף דעתו של יצחק, ולכן שכנעה את בנה יעקב שיכנס אל אביו במרמה ויטול את הברכות פן יקדמנו עשיו הרשע ויטלם.**

ומכיון שידעה רבקה היטב שמדתו של יעקב היא מדת האמת, כמו שכתוב: "תתן אמת ליעקב" (מייכה ז, ט), ומצד מדתו הוא לא יוכל לרמות את אביו בשום אופן, לכן "ותקח רבקה את בגדי עשיו בנה הגדול החמודות אשר אתה בבית, ותלבש את יעקב בנה הקטן" (בראשית כז, טו). והיינו כי כמו שלבשת בגדים של צדיק מסוגלת להשפיע על האדם שפע של קדושה, כך גם לבשת בגדי אדם רשע מסוגלת להשפיע על האדם ממדותיו הרעות של אותו רשע, ולכן הלבשה רבקה את יעקב בבגדי עשיו כדי שיקבל מעט מן הרמאות שהיתה בעשיו, ויסכים להיכנס ליטול את הברכות במרמה.

ואכן בסופו של דבר הקשיב יעקב לאמו ונטל את הברכות מיד אביו במרמה, אולם לא הרויח מכך מאומה, ולא די בכך שלא נתקיימו בו הברכות, אלא גם נגרם לו מכך צער רב בהמשך חייו.

וכנגד ארבע הפעולות שעשה יעקב כדי ליטול את הברכות - "ויולך ויקח ויבא לאמו..." (שם פסוק ד), "ויבוא אל אביו וגו'" (שם פסוק יח) - נגזרו עליו ארבע צרות, כמו שכתוב: "לא שְׁלֹתַי ולא שקטתי ולא נחתי ויבוא רוגז" (איוב ג, כו), ופירשו חז"ל במדרש (בראשית רבה, פרשה פד - אות ג): "לא שְׁלֹתַי מְעֵשָׂו, ולא שקטתי מלבן, ולא נחתי מדינה, ויבוא רוגז' בא עלי רוגזו של יוסף.

ויעקב אבינו ידע זאת. הוא ידע שאין (עשיו) כולו של לבן ובתואל, ועליו להוציא ממנו כל חלק טו"ב שבשרשו מלידתו... **והוא** החל בעבודה...

תיקון 64 ניצוצות

"וַיֹּאמֶר עֲשׂו הִנֵּה אֲנִי הוֹלֵךְ לָמוּת" (שם פסוק לב) - יעקב הצליח לתקן עוד 4 פעמים טו"ב העולה בגימטריא 'חיים', ומכיון שיעקב תיקן חיים ממילא עשיו אמר: 'הִנֵּה אֲנִי הוֹלֵךְ לָמוּת'.

אחר כך בלקיחת הברכות נאמר: "הִקְלָ קוֹל יַעֲקֹב וְהִיָּדִים יָדִי עֲשׂו" (שם כז, כב) - ואז תיקן 5 פעמים טו"ב העולה בגימטריא פ"ה, וכמו שאמר: 'הִקְלָ קוֹל יַעֲקֹב'.

וכשהתפלל 'הִצִּילִנִי נָא', תיקן 16 פעמים טו"ב העולה בגימטריא 'ערב', שעל זה מרמז דוד המלך: "עֲרַב עֲבֹדָה לְטוֹב" (תהלים קיט, קכב). ועל זה התפלל.

אחר כך כאשר לקח גם את רחל והוליד 14 שבטים (עם אפרים ומנשה שהם כראובן ושמעון בסוד י"ד תפירות שבתפילין). תיקן 14 פעמים טו"ב העולה בגימטריא רח"ל.

אך באמצע כל מהלך הבירורים הוצרך יעקב אבינו לצאת מבית אביו ולברוח לחרן...

ונרענן את הזכרון...

יעקב אבינו זכה בימי חייו להוציא מֵעֲשׂוֹ 64 ניצוצות של קדושה, וזאת על ידי ארבע פעולות.

הפעולה הראשונה היתה במכירת הבכורה, ואז הוא תיקן 29 ניצוצות.

הפעולה השנייה היתה בלקיחת הברכות, ואז הוא תיקן 5 ניצוצות.

ובפרשת וישלח, כשהתפלל: "הִצִּילִנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֲשׂו" (בראשית לב, יב)... תיקן 16 ניצוצות.

וכשנולדו לו י"ד בנים, בסוד: "אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה כְּרֹאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן" (שם מח, ה), תיקן עוד 14 ניצוצות.

ונפרט יותר:

"וַיֹּאמֶר עֲשׂו אֶל-יַעֲקֹב הִלְעִיטֵנִי נָא מִן הָאָדָם הָאָדָם הַזֶּה כִּי עֲיָף אֲנִי עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ אָדָם" (שם כה, ל) - 'אָדָם' עולה בגימטריא 51, כמנין 3 פעמים טו"ב.

'מִן הָאָדָם הָאָדָם', פירש רש"י: עדשים אדומות. ובכך תיקן כ"ב פעמים טו"ב העולה בגימטריא 'עד"ש', ולכן נתן לו לאכול עדשים.

פרשת ויצא - יעקב אבינו סולל דרך לבניו

יעקב אבינו סולל דרך לבניו

יְיָגֵד לְרַבְקָה - ברוח הקודש הוגד לה מה שעשיו מהרהר בלבו.

רבקה קוראת ליעקב ומצוה אותו לברוח לבית אחיה - לבן. אך מכיון שצריך לעשות הכל בהסכמת הבעל ניגשת רבקה ליצחק ואומרת לו: "קִצְתִּי בְחַיִּי מִפְּנֵי בָנוֹת חַת אִם לִקְחַ יַעֲקֹב אִשָּׁה מִבָּנוֹת חַת כָּאֵלֶּה מִבָּנוֹת הָאָרֶץ לָמָּה לִּי חַיִּים" (שם פסוק מו).

יצחק אבינו עקידא קדישא, שלימות הקדושה והטהרה, שלימות המדרגות, קורא לבנו יעקב ומצוה אותו שלא יקח אשה מבנות כנען, בשום אופן! ומבשר לו שהזיווג שלו נמצא דוקא בחרן...

ויעקב אבינו לא מתמהמה, ויוצא לדרך, ובדרך שקעה לו השמש והוא יצר חומה מאבנים והלך לישון...

וכך נאמר בתחילת פרשתנו: "וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה. וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם כִּי בא הַשֶּׁשֶׁשׁ וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מֵרָאשֵׁיתוֹ וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא" (שם כח, י-יא).

זה הוא פשט הפסוקים. אך בשעה שלמד הגה"ק הרב שלום מבעלז זיע"א את הפסוקים הללו גילו לו מן השמים כך:¹⁵

יעקב ועשיו בני 63. יצחק אביהם מתקרב לשנתו ה-123, והוא קורא לעשיו ואומר לו: הלילה, בט"ו בניסן, אני נכנס לשנתי ה-123, וכידוע לך סבתא שרה עליה השלום נפטרה בגיל 127, ואני חושש שמא הגיע קיצי, שכן ראוי והגון לאדם בהגיעו לפרק שנות אבותיו שידאג חמש שנים לפניו וחמש לאחריהו, ואני לא אדע אם יפקדהו המוות בהגיעו לגיל אמו, או שירבו שנותי כשנות חיי אבי...

לפיכך מבקש אני ממך: לך לשדה וצודה לי ציד, וְהִבֵּיָאָה לִי וְאֶכְלָה בְּעֶבֶר תְּבָרְכָה נַפְשִׁי בְּטָרֶם אָמוֹת" (בראשית כז, ד). ועשיו יצא לדרך...

באותה עת ישבה רבקה בביתה, "וְרַבְקָה שָׁמְעַת בְּדִבְרֵי יִצְחָק אֶל-עֵשָׂו בֶּנוֹ וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו הַשָּׂדֶה לְצֹד צִיד לְהִבְיֵא" (שם פסוק ה), מיד היא קוראת לבנה יעקב ואומרת לו: אני אכין את האוכל, אתה תגיש אותו לאביך, ותקבל את הברכות...

יעקב התחפש לעשיו, נכנס לאביו, קיבל את הברכות, ויצא!

ועשיו? עשיו הוציא עליו חוזה... "וַיֵּגֵד לְרַבְקָה אֶת-דִּבְרֵי עֵשָׂו בְּנֵה הַגָּדֹל" (שם פסוק מב) - ופירש רש"י:

מעין החכמה

15. מהר"ש מבעלז על התורה (ריש פרשת ויצא).

כידוע הטעם למה שנקרא 'באר שבע'.
'וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה' - למקום הטומאה, שזה
מרמז על גלויות ישראל.

וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם - 'יעקב' עם 'במקום'
מספרו ש"ע (ש"ע נהורין כידוע),
שהיה ממשיך לכל המקומות שילכו
ישראל מאור פניו יתברך. 'וַיֵּלֶךְ שָׁם' -
שעשה שם קביעות לקדושה. 'כִּי בָא
הַשֶּׁמֶשׁ' - שראה ביאת השמש של
מלכות בית דוד... ועשה יעקב הכנה
לבניו המשכת הקדושה מאור פניו
יתברך בכל המקומות שיהיו מפוזרים
עד ביאת משיחנו במהרה בימינו.

הדרך שסלל יעקב לבניו היה
הקביעות. ונרחיב...

יעקב אבינו ידע שעם ישראל יצטרכו
לעבור הרבה - תלאות ותלאי
תלאות, עד שיגמר הבירור של הק"צ
ניצוצות. עם ישראל יצטרכו לעבור
גלויות קשות ומרות...

ולכן טיכס עצה בנפשו לסלול דרך לבניו.

ובאותה עת שהלך יעקב מהארץ לחוץ
לארץ, עשה הכנה לבניו על
כל הגלויות שילכו מהארץ לחוץ לארץ,
להמשיך עליהם בכל מקום שיהיו אור
פניו יתברך.

וזהו: 'וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע' - בעת
שהלך מבאר שבע, שהוא מקום
קדוש מקודש בכמה מיני קדושות

קביעות בכל תהלוכי החיים...

ההולך בעבודת ה' כסדר וללא כל שינוי
זוכה שתחול עליו הקדושה העליונה.

והובא בשם החזון איש¹⁶ - **ההתמדה**
היא סוד הקדושה, מי שמתמיד
יזכה לקדושה,¹⁷ **ומי שהוא קדוש**
תכונתו הבולטת היא ההתמדה, וסימנך:
'קדושים בכל יום יהללך סלה'
- הקדושים יכולים להלל בהתמדה
סלה.

יעקב אבינו הבין שכדי שהאדם יצליח
להחזיק מעמד נגד כל נסיונות
היצר, עליו להיות קבוע בעבודת
השם יתברך.

ולכן 'וַיֵּלֶךְ שָׁם' (בראשית כח, יא) -
שעשה שם קביעות לקדושה.

ועל ידי כך, על ידי ההתמדה, יזכו עם
ישראל לקדושה, כי ההתמדה
והעקביות היא סוד הקדושה, שכל

מעין החכמה

17. כתב הגאון המקובל הרב יצחק
גינזבורג שליט"א (שיעורים

16. אגרות חזו"א (חלק א - אגרת ג), והובאו
דבריו בספר פניני קודש (עמוד 273).

פרשת ויצא - קביעות בכל תהלוכי החיים

שום דבר חיצוני לא אמור להפריע בשעת העבודה, וצריך לעבוד ביושר ובנאמנות כפי המבואר בהלכה. וכו' וכו'...
עם כל זה צריך לדעת שעיקר הקביעות צריכה להיות בתפילה ובתורה.

כל יהודי צריך שיהיה לו בית כנסת קבוע, שעה קבועה ומקום קבוע, שבו הוא מתפלל שחרית, מנחה וערבית.¹⁸

וצריך שיהיה לו מקום קבוע לתורתו, וכמו שכתבו רבותינו הראשונים

והגם שהקביעות צריכה להיות בכל תהלוכי החיים. כל אדם צריך שיהיה לו סדר יום קבוע, ולידיעה ברורה מה הוא צריך לעשות בכל שעה.

זמן הקימה בבוקר, ההתארגנות, התפילה, פת שחרית, נשיאה בעול עם האשה היקרה, בארגון הילדים בבוקר. ואם הוא שכיר יום עליו לדעת כי יש זמן הגעה, מה שנקרא להחתים כרטיס. ברגע שמחתמים כרטיס צריכים לדעת כי משועבדים לבעל הבית.

מעין החכמה

אחרי פרנסה, כל מה שאדם רץ אחרי משהו בעולם הזה, עלמא דשקרא, הוא סוס של הלעומת זה (היינו הצד המנגד לקדושה).

דן מספיק חכם לדעת שהסוסים האלה, כל הריצות והדחפים אחרי העולם הזה, הם שמרחיקים אותו ריחוק תהומי מאיפה שהוא רוצה להיות, צריך להיות. לכן הוא משתדל להיזהר כמה שיותר להיות עקבי בעבודת ה', ובכך הוא נושך עקבי סוס ויפיל רכבו אחרו' - הס"מ בכבודו ובעצמו.

וכך דן המשיך בעבודתו בעקביות ובעקשנות נוראה, עד שזכה בימי משה רבינו להגיע לדרגת אריה, וכמו שבידך משה רבינו את דן: "וילדן אָמַר דָּן גִּיר אַרְיָה יִזְנֵק מִן הַבֶּשֶׂן" (דברים לג, כב).

18. פסק מרן רבי יוסף קארו בשולחנו הטהור (או"ח, סימן צ - סעיף יט), וז"ל: יקבע מקום לתפילתו, שלא ישנהו אם לא לצורך. ואין די במה שיקבע לו בית הכנסת

והתועדויות, שנת תשע"ג - חלק ב עמוד תכז), וזותו"ד:

יעקב אבינו לפני פטירתו בירך את בניו - "וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרָתוֹ בָּרַךְ אוֹתָם" (בראשית מט, כח). והנה בברכת יעקב לבניו מצאנו שהמשיל שלשה מבניו לחיות. יהודה - לאריה. דן - לנחש. בנימין - לזאב.

וכך אמר דן: "יְהִי דָן נָחֵשׁ עָלֵי דָרְךָ שְׁפִיפֵן עָלֵי אַרְחַ הַנֶּשֶׁף עֲקָבֵי סוּס וַיִּפֹּל רֶכְבוֹ אַחֲרוֹ" (שם פסוק יז) - דן הוא בעל חשבון נפש, תמיד הוא דן את עצמו אם הוא נוהג כראוי או לא. **ואחר חשבון הנפש מתברר לו שכל הסיבה שאדם רחוק מהאלקות היא מחוסר עקביות**, והגורם לחוסר עקביות זה הסוס! ולכן הוא נֶשֶׁף עֲקָבֵי סוּס ומנסה להפיל את רֶכְבוֹ אַחֲרוֹ.

ולתוספת ביאור: דן בגלל חכמתו הרבה מבין שכל הסיבה לריחוקו הגדול הוא החוסר עקביות, והגורם לזה הוא הסוס. **מי הוא הסוס? הסוס רץ אחרי תאוות, רץ**

ובזכות כך, בזכות ההתמדה והעקביות יזכה לעלות לרכבת בבגדי החג...

ולאחר כל ההקדמה הארוכה הזו נבין מדוע רצה יעקב אבינו לגלות לבניו את הקץ...

בואו והצטרפו למלחמה...

אמרו לו בניו: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל (יעקב נקרא גם בשם ישראל) ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד" (דברים ו, ד), **אמרו: כשם שאין בלבך - אלא אחד! כך אין בלבנו - אלא אחד!...**

באותה שעה פתח יעקב אבינו ואמר: 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'.

וכך פירוש הגמרא:

(שאלתו דרב אחאי, פרשת תולדות - שאלתו יט, ורבינו הר"ף ברכות ד.), שאדם צריך לקבוע מקום לתורתו, והיינו שיהיה לו מקום ישיבה קבוע ששם ילמד. ובזכות זה יזכה וכל אויביו יפלו תחתיו... עיי"ש.

בגמרא הקדושה (פסחים נו.) אמרו: "וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל-בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֶאֱסָפוּ וְאֶגִּידָה לָכֶם" (בראשית מט, א), אמר רבי שמעון בן לקיש: ביקש יעקב לגלות לבניו קץ הימין ונסתלקה ממנו שכינה! אמר, שמא חס ושלום יש במטתי פסול כאברהם - שיצא ממנו **ישמעאל!** ואבי יצחק - שיצא ממנו **עשיו!**

מעין החכמה

חיים מלאים באירועים ומקרים, כגלי הים המתגברים ומסתערים...

ולמרות כל זאת, תמיד היה ה' בעזרו, ועזר לו לעמוד איתן, לא להישרב ולא לסגת אחור! ומגלה לנו הגמרא הקדושה שאברהם זכה לכך מכיון שהיה לו מקום קבוע לתפילתו, ובכל עת שהיה הולך להתפלל היה מתייצב באותו מקום!

וגילו לנו חז"ל שכשם שהקב"ה עזר לאברהם אבינו בזכות 'הקביעות' מקום שהיתה לו בתפילתו, כך גם כל יהודי ויהודיה שיוזכו לקבוע מקום לתפילתם - יזכו שהקב"ה יגלה בקרבם כחות מיוחדים לעמוד תקיפים נגד כל תלאות העולם!

להתפלל, אלא גם בבית הכנסת שקבוע בה צריך שיהיה לו מקום קבוע.

וכתב המשנה ברורה (שם ס"ק נט), וז"ל: 'יקבע מקום' - שכן מצינו באברהם אבינו שקבע מקום לתפילתו, כדכתיב: 'וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר עמד שם את פני ה' וגו'' (בראשית יט, כז)... עיי"ש.

ובתוספת ביאור: בגמרא ברכות (ו:) הובא: אמר רבי חלבו אמר רב הונא, כל הקובע מקום לתפילתו אלקי אברהם בעזרו.

ומפרש רש"י, וזתו"ד: אברהם אבינו בימי חייו עבר הרבה. מאוד. כל צעד ושעל שעבר בימי חייו היה מלווה בנסיונות והתמודדויות, שגאה מהסובבים, רדיפות ומלחמות... כאב העקרות, ונסיון העוני...

ומאז נשארו בעשיו רק 61 פעמים
טו"ב, העולים בגימטריא 1037...

וביום בהיר אחד פגש הפילוסוף הרומי
איזה אברך צדיק, והחליט להיטפל
אליו: ראה! ראה! בעיניך! איזו גדולה יש
לנו, ואתם עדיין מצפים למשיח?

האברך שמע את דבריו ובקול פוקד
אמר לו: אל תזוז! אני הולך
להביא דף ומיד חוזר.

האברך בא עם הדף החלק וכתב לו:
"וְאַחֲרֵי כֵן יֵצֵא אָחִיו וְיִדּוּ אֶחְזָתָא
בְּעֵקֶב" (בראשית כה, כו). וממשיך
המדרש ואומר שאותו פילוסוף התפעל
מאוד מהתשובה...

וזו היתה התשובה: דעו לכם שהגדולה
שלכם היא זמנית ביותר, וברגע
שיגמרו להתברר ה-61 ניצוצות, אתם
תאבדו! ולכן כתב לו את המילים:
'וְאַחֲרֵי כֵן יֵצֵא אָחִיו וְיִדּוּ אֶחְזָתָא בְּעֵקֶב'
- והמילים הללו בגימטריא 1037...

וזה שממשיך המדרש ואומר: 'ראו
דברים ישנים מפי זקן חדש,
להודיעך כמה צער נצטער אותו צדיק'
- הבירור הזה כבר התחיל מיעקב
אבינו, והוא השתדל מאוד בכל כחותיו
לגמור את הבירור ולא הצליח!...

ונעבור לשאלה האחרונה...

יעקב אבינו ידע שכל זמן
שלא יגמרו להתברר ק"ץ
ניצוצות הקדושה שבעשיו לא תגיע
הגאולה.

והוא רצה ללמד את בניו כיצד
מבררים את הק"ץ. אך נסתלקה
ממנו השכינה.

ומכך הבין יעקב שעדיין יש חלק רע
בבניו, ולכן הם לא ראויים
להשתתף בעבודת הבירורים.

אך בניו הרגיעו אותו ואמרו לו, אבא!
אין בנו שום חלק רע!

יעקב הבין שהם צודקים, הם באמת
טובים, והסיבה שהוא לא
הצליח ללמד אותם היא מנפלאות
תמים דעים החפץ בעבודתנו. וזה
שאמר 'ברוך שם כבוד מלכותו' - ברוך
המנהיג עולמו כרצונו!

שנים ארוכות חלפו מאותה תקופה,
ובמהלכם תיקנו ויתקנו עם
ישראל עוד 65 ניצוצות מצֵשׁו -

כ"ה פעמים טו"ב העולה בגימטריא
תכ"ה שהוא השם הממית אויבי
ה'. ו-40 פעמים טו"ב העולה בגימטריא
פר"ת... [ובספר מישרים מגיד לא כל
כך ברור כיצד תיקנו אותם].

אני חייב לברוך...

(שמואל-א כז, א). 'אֵין' בגימטריא 61, וזה שאמר: 'אֵין לִי טוֹב', אלו ה-61 ניצוצות של טוֹב שעדיין נותר לברר מַעֲשֵׂוֹ.

ולכן החליט לברוך אל 'אֵכִישׁ בְּרַמְעוֹן מֶלֶךְ גֵּת' כי המילים הללו עם המילה 'דויד' עולים בדיוק 61 פעם טוֹב...

ולכן ברח לפלשתים כי עתידה להיות בחלקו של יהודה מבני לאה, וגם שם היתה שולטת מדת הדין הגדולה של יי פעמים פ"ו (10 פעמים אלה"ם (שעולה בגימטריא 86) עולה בגימטריא פלשתיים), וכולו חייב זכאי הוא'...

יוסי קם ממקומו ואמר: רבי! כל לילה לפני השינה אני משתדל לכתוב 20 שורות של דברי תורה, אתה מרשה לי לכתוב את מה שלמדנו?

למרות ששאל הודיע לדוד שהוא לא ירדוף אחריו יותר, בכל זאת דוד החליט לברוך אל אֵכִישׁ בְּרַמְעוֹן מֶלֶךְ גֵּת.

והסיבה לכך, כי שאול המלך היה משבט בנימין, שהיה (בנימין) בנה של רחל. ואילו דוד היה משבט יהודה, שהיה (יהודה) בנה של לאה.

והנה רחל היתה זכה ומזוככת בתכלית, מה שאין כן לאה שעדיין נשאר בה רושם מחשבתו של עשיו (שהרי עשיו חשב להתחתן אתה).

ונמצא שבשאל לא היה שיריים מַעֲשֵׂוֹ, מה שאין כן בדוד. ולכן חשש דוד לנפשו ואמר: כל זמן שעשיו לא נגמר להתברר, יש לו השפעה, ומכאן זה שאול יכול לשלוט עלי.

וזה שאמר דוד: 'וַיֵּאמֶר דָּוִד אֶל-לְבָבוֹ עֲתָה אֶסְפֶּה יוֹם אֶחָד בְּיַד שָׂאוּל - אֵין לִי טוֹב'

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

ב. ההתמדה היא סוד הקדושה, מי שמתמיד יזכה לקדושה, ומי שהוא קדוש תכונתו הכוללת היא ההתמדה, וסימנך: 'קדושים בכל יום יהללך סלה' - הקדושים יכולים להלל בהתמדה סלה.

ג. הקביעות צריכה להיות בכל תהלוכי החיים. כל אדם צריך שיהיה לו סדר יום קבוע,

א. כדי שהאדם יצליח להחזיק מעמד נגד כל נסיונות היצר, עליו להיות קבוע בעבודת ה' יתברך. ועל ידי ההתמדה, יזכה היהודי לקדושה. כי ההתמדה והעקביות היא סוד הקדושה, שכל ההולך בעבודת ה' כסדר וללא כל שינוי זוכה שתחול עליו הקדושה העליונה.

ופוסקים וכו', יש נטיה גדולה להתגאות ולהתרברב, ופעמים רבות אף לפתוח את פיהם לדבר דברים אשר לא כדת על צדיקי אמת, ובזה נהפכת תורתם מ'סם חיים' ל'סם המוות', רח"ל.

ז. על כן, צריך כל אדם שזכה להסתופף בבית המדרש וללמוד את התורה שבעל פה להיזהר ביותר בכך, וישתדל בכל כחו לעסוק בתורה בקדושה גדולה, **וילמד רק כדי לעשות נחת רוח ליוצרו ולא כדי להיקרא רבי וכו',** ויסתופף תמיד בצילם של החכמים והצדיקים האמיתיים אשר מדת הענוה היא נר לרגלם, והם מכבדים ומוקירים את כל צדיקי הדורות, ובזה ינחל רק טוב גם בעולם הזה וגם בעולם הבא, ויהיה להקב"ה נחת רוח מלימודו.

ח. **וכן יש ללמוד מן האמור עד כמה מחוייבים אנו לבטל את דעתנו בפני דעתם של צדיקי האמת, וזאת גם אם נדמה לנו שהם טועים ח"ו, שהרי בוודאי שלא כן הדבר, כי שכינת אל מלווה את כל דרכיהם של הצדיקים ומשגיחה שלא תצא תקלה ושגגה מתחת ידם לעולמים ח"ו. ובפרט כשבא האדם ליטול עצה מצדיק, עליו להרגיש בבידור שהוא בפני הצדיק ממש כסומא בפני הרואה, ויעשה כעצת הצדיק בתמימות ופשיטות וללא כל התחכמויות, ואז מובטח לו שיצליח בכל אשר יעשה.**

וידיעה ברורה מה הוא צריך לעשות בכל שעה. כגון: זמן הקימה בבוקר, ההתארגנות, התפילה, פת שחרית, נשיאה בעול עם האשה היקרה, בארגון הילדים בבוקר.

ואם הוא שכיר יום עליו לדעת כי יש זמן הגעה, מה שנקרא להחתים כרטיס. ברגע שמחתמים כרטיס צריכים לדעת כי משועבדים לבעל הבית. שום דבר חיצוני לא אמור להפריע בשעת העבודה, וצריך לעבוד ביושר ובנאמנות כפי המבואר בהלכה.

ד. עם כל זה יהודי צריך לדעת שעיקר הקביעות צריכה להיות בתפילה ובתורה. בתפילה - צריך שיהיה לו בית כנסת קבוע, שעה קבועה ומקום קבוע, שבו הוא מתפלל שחרית, מנחה וערבית. כאשר אדם זוכה להתמיד בקביעות אלו, **זוכה שהקב"ה מגלה בקרבו כחות מיוחדים לעמוד תקיף ואיתן נגד כל תלאות העולם!**

ה. בתורה - צריך שיהיה לו מקום קבוע לתורתו, שיקבע בית מדרש או מקום אחר ללימוד, ובזכות זה יזכה וכל אויביו יפלו תחתיו.

ו. בחינת התורה שבעל פה לא נטהרה כהוגן מחמת הרע שנותר טמון בעשיו (שהרי התורה שבעל פה יצאה מ'עשיו'), ועל כן דוקא לאלו שזוכים לידע רחב בתורה שבעל פה, ובקיאים בש"ס

לימוד התנ"ך היום עם הרב יורם

לכבוד י"ט כסלו מצטרפים לרבבות הלומדים

שיעורי לימוד יומיים
מתוך ב'צור ירום' על התנ"ך
לא בא כבושם הזה!

10 דקות לימוד יומי מרתק

לכל יהודי - בכל רמה רוחנית

מסקנות מעשיות בכל יום

חוברת חודשית - עד הבית

26 ₪ לחודש בלבד!

08-37-40-200

ברכת הפצת המעיינות

י"ט כסלו

הברכה השנתית

שהנהיג אבינו מו"ר הרב **יורם אברג'ל** זיע"א

הזוכים יתברכו בכל יום ובעתות רצון
על ידי בנו ממשיך דרכו

הרב **ישראל אברג'ל** שליט"א

סגולה לגאולה פרטית וכללית,
לשמירה והגנה, לבנים קדושים, פרנסה, בריאות והצלחה

להצטרפות חייגו: 08-37-40-200

שעורי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

ראשון - כל שבוע בשעה: 17:00

שיעור 'זום' לדוברי השפה האנגלית עם תרגום

אשדוד

שני - כל שבוע בשעה: 20:00

בבית הכנסת 'היכל נפתלי' רחוב ברוריה 6

LIVE

נתיבות

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00

בבית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

LIVE

* השיעור מועבר בשידור חי בערוצי המדיה

שיעורים נוספים ברחבי הארץ מתעדכנים
בכל תחילת שבוע באתר המאיר לארץ

www.hameir-laarets.org.il

ערוצי מחלקת המדיה
של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ

פרשת ויצא

ט' כסלו התשפ"ג

זמני שבת קודש

עיר	הדלקת נרות	יציאת שבת	רבינו תם
באר שבע	16:17	17:07	17:39
תל אביב	16:16	17:06	17:37
חיפה	16:13	17:03	17:34
אילת	16:23	17:14	17:46
ירושלים	16:20	17:10	17:42
ירושלים 40 דק'	16:00		

מסילות אל הרב

מפי קדשו של אטור זיע"א

לפעמים אדם טורח להשיג דבר מה ימים רבים, ובסופו של דבר זה לא עולה בידו, והוא מוכרח להגיע למסקנה שדבר זה לא היה שייך לו.

צריך לדעת שהכל כבר נגזר משמים, וחבל להתניע לשוא. אדם הורצה לקבל משרה מסוימת, אם הוא יאמין שהכל תלוי ברצונו של הקב"ה, ואם ה' ירצה שהוא יקבל משרה זו, גם ללא השתדלותו ינקשו לו ברכת ויאמרו לו 'קח את המשרה', אז הוא לא ירדן וישתדל כל כך בעבור זה, אבל אם הוא חושב שהשגת המשרה תלויה בכוחו ועוצם ידו, אז ירדן וישתדל ויעשה מאמצים מרובים כדי לקבל את המשרה, אך הרי ההרצאות הוותיקות הן לשוא.

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

- לתרומות: בנק מרכנתיל דיסקונט, סניף 721 נתיבות, חשבון 23357
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'
- **ביט ופיבוקס במס' 054-26-380-26**